

تاثیر ویژگی های هیئت مدیره و کمیته حسابرسی بر انطباق با اصول

گزارشگری مالی

مهدیس نیکزاد قادیکلایی^۱، پریناز برکت^۲، سید محمد میر محمدی شکتائی^۳

تاریخ پذیرش ۱۴۰۳/۰۳/۱۰

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۰۱

چکیده

این تحقیق در پی بررسی تاثیر ویژگی های هیئت مدیره و کمیته حسابرسی بر انطباق با اصول گزارشگری مالی در شرکتهای فعال در بورس اوراق بهادار تهران است. این تحقیق از حیث هدف تحقیقی کاربردی است و از حیث روش تحقیقی همبستگی - توصیفی. در عین حال با توجه به نوع گردآوری داده ها، تحقیقی کتابخانه ای محسوب می شود. داده ها از نوع پانلی هستند که از نرم افزار ره آورد نوین استخراج شده اند. شیوه محاسبات و تحلیل داده ها، رگرسیون خطی بر اساس متغیرهای چندگانه است. جامعه آماری این تحقیق شامل همه شرکتهای بورسی در دوره زمانی پنج ساله منتهی به ۱۴۰۱ است که با استفاده از روش حذف سیستماتیک، تعداد حجم نمونه ۱۱۷ شرکت محاسبه شده است. نتایج به دست آمده از تجزیه و تحلیل های آماری صورت گرفته نشان از آن دارد که استقلال کمیته حسابرسی و اندازه شرکت حسابرسی دارای تاثیر مثبت و معنادار بر متغیر وابسته هستند. در عین حال از دو ویژگی مورد بررسی هیئت مدیره، استقلال هیئت مدیره دارای تاثیر مثبت و معنادار بر انطباق با اصول گزارشگری مالی است اما تخصص هیئت مدیره فاقد این تاثیرگذاری است.

کلمه های کلیدی: هیئت مدیره، کمیته حسابرسی، انطباق با اصول گزارشگری مالی

^۱ مدرس موسسه آموزش عالی روزبهان، ساری، ایران

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد رشته حسابرسی موسسه آموزش عالی روزبهان ساری parinaz.bkt79@gmail.com

^۳ دکتری تخصصی حسابداری، موسسه آموزش عالی روزبهان، واحد ساری، ایران، mohamadmmohamadi@gmail.com

۱- مقدمه

تحولات و دگرذیسی های متاخر در مقوله راهبری شرکتی و مبحث فعلی در خصوص پذیرش قواعد و اصول گزارشگری مالی در ادبیات حسابداری بین الملل، چالش های مهمی را ایجاد نموده است که همچنان مورد واکاوی جدی قرار نگرفته اند. ابهامات متعددی در خصوص تاثیر راهبری شرکتی و مولفه های آن در تطابق پذیری شرکتها با مقررات گزارشگری مالی و به طور خاص در کشورهای در حال توسعه بی جواب مانده است. به طور تقریبی اغلب مطالعات پیشین در زمینه تأثیر و رابطه بهره گیری از راهبری شرکتی و اصول و قواعد گزارشگری مالی در کشورهای توسعه یافته صورت گرفته است (به عنوان نمونه بایریلین و الفاروق، ۲۰۱۲؛ چامسا و همکاران، ۲۰۱۲؛ سزلویچ، ۲۰۱۳؛ فیفلد و همکاران، ۲۰۱۴؛ کنت و استیورات، ۲۰۰۸؛ پالییا، ۲۰۱۳؛ پرساکس و لاتریدس، ۲۰۱۶). ولیکن پژوهش های ناچیزی در این زمینه در کشورهای در حال توسعه صورت گرفته است.

با واکاوی ادبیات نظری موجود در این زمینه، می توان فهمید که مولفه های گوناگونی از مجموعه سازوکارهای راهبرسی شرکتی به منزله مولفه های اثرگذار بر گزارشگری مالی و به طور مشخص انطباق با پیاده سازی مقررات مربوطه، منظور نظر پژوهشگران بوده است. استقلال و تخصص هیئت مدیره، استقلال کمیته حسابرسی و اندازه حسابرس مستقل، مهمترین این شاخص ها هستند (المقطاری و همکاران، ۲۰۲۳) که در این مطالعه تجربی نیز به این مولفه ها توجه گشته است.

چیزی که از نتایج مطالعات و تجربیات بر می آید آن است که تخصص بیشتر و افزونتر هیئت مدیره به احتمال زیاد سبب کم شدن احتمال بروز پدیده مدیریت سود یا تعدیل دوباره سود می گردد (زی و همکاران، ۲۰۰۳؛ آگراوال و چادا، ۲۰۰۵). علاوه بر این، اعضای هیئت مدیره در صورت داشتن متخصص قادر به تشخیص هرگونه تحریف یا مصداق عدم انطباق می باشند (مانگنا و پاییک، ۲۰۰۵) و بر کیفیت گزارشگری مالی اثر مطلوب می گذارند (اونورا و همکاران، ۲۰۱۶؛ دفوند و همکاران، ۲۰۰۵؛ کرشنان و ویولناتن، ۲۰۰۸). این مفهوم در خصوص کمیته های حسابرسی و همچنین هیئت مدیره هایی با درصد بیشتر اعضای مستقل هم به سبب افزایش استقلال رای و عدم وابستگی منافع اعضای کمیته و هیئت مدیره به شرکت مصداق خواهد داشت. و در نهایت، آنگونه که از شواهد مطالعه های موجود بر می آید، موسسه حسابرسی بزرگتر (در

تأثیر ویژگی های هیئت مدیره و کمیته حسابرسی بر انطباق با اصول و...

قیاس با موسسات حسابرسی کوچکتر) به واسطه شهرت و جایگاه بالاتر خویش، تضمین قویتری در راستای کیفیت مور قبول حسابرسی صورتهای مالی خواهد داشت. ضمن آنکه چنین حسابرسی دارای تجربه بیشتر در حوزه کاری خود هستند و این موضوع هم می تواند ضمانتی در جهت کیفیت گزارشگات مالی باشد (المقطاری و همکاران، ۲۰۲۳).

با این حال چیزی که زمینه ساز به وجود آمدن سوالاتی در زمینه کیفیت این اثرگذاری در بورس اوراق بهادار تهران و شرکتهای فعال در آن می گردد، سبقه نه چندان زیاد اصول و الزامات گزارشگری مالی و در عین حال نوپا بودن مقوله راهبری شرکتی و سازوکارهای آن و عدم التزام قوی بخشی از شرکتهای بورسی به بعضی از اجزای آن می باشد. سازوکارهایی نظیر کنترل داخلی، کمیته حسابرسی و ... دارای سابقه چندان زیادی در بازار سرمایه کشورمان نیستند و هنوز شرکتهایی وجود دارند که الزام چندانی به اجرای اصولی آنها نمی بینند. از این جهت به طور مشخص و قطعی نمی شود نتایج مطالعات کشورهای توسعه یافته را به فضای بازار سرمایه کشورمان تعمیم داد.

با این توضیحات مسئله اصلی این پژوهش آن است که اجرا و پیاده سازی سازوکار و مکانیزم های حاکمیت (راهبری) شرکتی چه اثری بر تطابق پذیری شرکتهای فعال در بورس اوراق بهادار تهران با مقررات گزارشگری مالی دارد؟

۲- مبانی نظری تحقیق:

تطابق پذیری با مقررات گزارشگری مالی: به دنبال رسوایی شرکتهای بزرگ جهانی قانون کیفیت گزارشگری مالی در سال ۲۰۰۲ به اجرا درآمد و منظور از تطابق با مقررات گزارشگری مالی، اجرای صحیح و کامل این قانون است که موجب ارتقای سطح اطلاع رسانی و شفافیت شرکتی می شود (فائوزی و همکاران، ۲۰۲۱).

استقلال هیئت مدیره: این شاخص معرف میزان و نسبت حضور مدیران مستقل که جزو مالکان، سهامداران و یا مدیران داخلی شرکت نباشند است. در واقع به منظور آنکه مدیران خود از شرکت منفعت شخصی و شغلی نداشته باشند، بهتر است تا مدیرانی با استقلال و غیرموظف در ترکیب هیئت مدیره قرار داشته باشند (فائوزی و همکاران، ۲۰۲۱).

تخصص هیئت مدیره: عبارتست از نسبت نفرات هیئت مدیره که در حوزه های مالی، اقتصاد و حسابداری یا دارای تحصیلات مرتبط هستند و یا سابقه کار دارند. این ویژگی می تواند در حوزه عملکرد مالی به نفع شرکتهای باشد اگرچه در زمینه مدیریت شرکت امری ضروری تلقی نمی شود (فائوزی و همکاران، ۲۰۲۱).

تخصّص کمیته حسابرسی: کمیته حسابرسی به عنوان یکی از ارکان مهم حاکمیت شرکتی نقش مهمی در زمینه بالا بردن کیفیت گزارشات مالی در راستای کاهش عدم تقارن اطلاعاتی دارد و منظور از تخصّص کمیته وجود افرادی با تخصّص در حوزه های مالی، حسابداری، حسابرسی و اقتصاد است (شاه منصوریان، ۱۳۹۷).

اندازه شرکت حسابرسی: در تقسیم بندی مطالعات داخلی، موسسات حسابرسی به دو دسته کوچک و بزرگ تقسیم می شوند. سازمان حسابرسی تنها موسسه بزرگ قلمداد شده و سایر موسسات به عنوان موسسه حسابرسی کوچک انگاشته می شوند (اورادی و همکاران، ۱۳۹۵).

پیشینه تحقیق

۱- دفند و همکاران (۲۰۲۱) نیز در تحقیقی با عنوان «آیا ارزش بازار برای تخصّص مالی در کمیته های حسابرسی هیئت مدیره است»، نشان می دهند که IFRS از کشورهای پیشرفته با تنظیمات نهادی قوی الگو گرفته است. علاوه بر این، شرایط منحصر به فرد نهادی، حقوقی و سرمایه گذاری در عربستان سعودی مورد جالبی را برای تحقیق فراهم می کند تا بررسی کند که چگونه تنظیمات نهادی عربستان سعودی ممکن است توانایی IFRS را در جذب سرمایه گذاران خارجی کاهش دهد.

۲- لی و وینتراپ (۲۰۱۶)، مطالعات خود نتیجه گرفتند که کیفیت اطلاعات اختیاری مطلق کمتر و کیفیت سود بالاتر در ارتباط است. این بدین معنا است که شرکتهایی با حاکمیت شرکتی ضعیف به احتمال قویتری دست به مدیریت سود میزنند تا پیشبینیهای تحلیلگران را برآورده یا نقض کنند. ناکامیهای شرکتهای سطح بالا در امریکا، بریتانیا و سایر قسمتهای جهان تا حد بسیاری به ناکامیهای آنها در فرایند گزارشگری شرکتی مربوط بوده است.

۳- مونتری و آمپارو (۲۰۱۴)، در تحقیقی به بررسی ابعاد و شاخص های دخیل در کیفیت گزارشگری مالی پرداختند. آنها ضمن تایید اثرگذاری حاکمیت شرکتی بر این روند دریافتند که کیفیت استانداردهای گزارشگری مالی، برای کیفیت افشای اطلاعات حسابداری شرطی لازم ولی ناکافی است.

۴- رزالی و ارشد (۲۰۱۴) در تحقیق خود با عنوان «افشای ساختار حاکمیت شرکتی و احتمال گزارشگری مالی متقلبانه، دریافتند که اثربخشی ساختار حاکمیت شرکتی، احتمال گزارشگری مالی متقلبانه را کاهش می دهد و در افزایش اعتبار گزارشگری مالی اهمیت

تأثیر ویژگی های هیئت مدیره و کمیته حسابرسی بر انطباق با اصول و...

دارد. همچنین، بعد اثربخشی حاکمیت شرکتی، بیشترین تأثیر را در کاهش سطح تقلب دارد.

۵- پترا (۲۰۱۰)، در تحقیق خود به ارتباط بین حاکمیت شرکتی و کیفیت گزارشگری مالی در کشورهای توسعه یافته پرداخت. بر اساس نتایج تحقیق وی مکانیسمهای خاص حاکمیتی نظیر تمرکز مالکیت، استقلال اعضای هیئت مدیره و اعتبار حسابرس می تواند تأثیر معناداری بر کیفیت گزارشگری مالی داشته باشد. در عین حال وی بیان می کند که محیط حاکمیتی هر شرکت تابع شرایط محیطی آن است و این موضوع موجب می شود محقق به این موضوع توجهی خاص کند و به بررسی مؤلفه های حاکمیتی و ارتباط آنها با مؤلفه های کیفیت گزارشات مالی بپردازد.

۶- اریکسون و همکاران (۲۰۱۰) نیز دریافتند که در زمینه کنترل مطلوب و ارائه گزارشات مالی قابل قبول، هیئت مدیره کوچک تر کارآتر هستند. چراکه با بزرگتر شدن هیئت مدیره، پراکندگی نظرات بیشتر شده و تصمیم گیری دشوارتر می شود.

۱- همچنین، رهنما در سال ۱۳۹۹ تحقیقی با عنوان تأثیر مؤلفه های حاکمیت شرکتی بر گزارشگری چابک انجام داده است. به زعم یافته های این تحقیق، اهداف حاکمیت شرکتی افزایش ارزش ثروت و محافظت از منافع سهامداران و تمامی ذینفعان می باشد همچنین اطمینان از شفافیت و یکپارچگی در تبادل اطلاعات کامل برای همه ذینفعان و اطمینان به پاسخگویی صحیح و هدایت شرکت با بالاترین استانداردهای رقابت با دیگران. بنابراین در دنیای کنونی که تغییرات و تحولات به صورت مستمر صورت می گیرد حاکمیت شرکتی باید به عنوان یک عنصر اساسی در افزایش اعتماد سرمایه گذار، ارتقای حس رقابتی و در نهایت بهبود رشد اقتصادی عمل نماید. هدف نظام راهبری شرکتی، کاهش تضاد منافع بین مدیران و مالکان است. بنابراین بین نظام راهبری شرکتی و گزارشگری مالی می تواند رابطه وجود داشته باشد.

۲- شاه منصوریان نیز در تحقیقی در سال ۱۳۹۷ به بررسی تأثیر مکانیزم های حاکمیت شرکتی بر به موقع گزارشگری مالی پرداخت. نمونه پژوهش شامل ۷۰ شرکت تولیدی در بازه زمانی ۱۳۹۲-۱۳۹۶ و روش مورد استفاده برای آزمون فرضیه ها رگرسیون داده های ترکیبی می باشد. نتایج این پژوهش بیانگر این موضوع است که بین تمرکز مالکیت و موقع بودن گزارشگری مالی رابطه مثبت معناداری وجود دارد و بین سطح مالکیت دولتی و به موقع بودن گزارشگری مالی رابطه منفی معناداری وجود دارد. همچنین میان وجود

فصلنامه کنکاش مدیریت و حسابداری، جلد ۴، شماره ۳، پاییز ۱۴۰۳

واحد حسابرسی داخلی و دوره تصدی مدیرعامل با به‌موقع بودن گزارشگری مالی هیچ‌گونه رابطه معناداری وجود ندارد.

۳- نیکبخت و احمدخان بیگی (۱۳۹۷)، در تحقیقی به بررسی تاثیر حاکمیت شرکتی بر کیفیت گزارشگری مالی پرداختند. بر اساس نتایج آزمون‌های آماری، بین حاکمیت شرکتی و کیفیت گزارشگری مالی رابطه معناداری وجود دارد، به طوری که همبستگی این دو متغیر ۰/۶۰۷ و ضریب تعیین آنها ۰/۳۶۸ به دست آمده است. بر این اساس متغیر حاکمیت شرکتی به تنهایی توانسته ۳۶/۸ درصد از تغییر در کیفیت گزارشگری مالی شرکت را پیش بینی کند. در نتیجه حاکمیت شرکتی با کیفیت گزارشگری مالی رابطه مثبت و معناداری داشته و می‌تواند تغییرات به وجود آمده در کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌ها را پیش بینی کند.

۴- مرادزاده فر و همکاران (۱۳۹۲)، با بررسی تأثیر بحران مالی بر کیفیت اقلام تعهدی و گزارشات مالی در سالهای ۱۳۸۹-۱۳۷۹ دریافتند که رابطه بین میزان بحران مالی و کیفیت اقلام تعهدی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران منفی است، ولی معنادار نیست. آنها شاخص درماندگی مالی را فقط مشمول ماده ۱۴۱ قانون تجارت بودن در نظر گرفتند. همچنین دریافتند در ناحیه درماندگی مالی کامل، رابطه بین دو متغیر منفی، نسبتاً ضعیف و معنادار است، اما در دو ناحیه کسری وجه نقد و نهنفتگی رابطه معناداری مشاهده نکردند.

۳- فرضیه تحقیق

بر اساس آنچه به عنوان اهداف تحقیق بیان شد، فرضیه‌های زیر برای دستیابی به اهداف، تدوین می‌شوند:

فرضیه ۱: استقلال هیئت مدیره بر انطباق با اصول گزارشگری مالی تاثیر معناداری دارد

فرضیه ۲: تخصص هیئت مدیره بر انطباق با اصول گزارشگری مالی تاثیر معناداری دارد

فرضیه ۳: استقلال کمیته حسابرسی بر انطباق با اصول گزارشگری مالی تاثیر معناداری

دارد

فرضیه ۴: اندازه شرکت حسابرسی بر انطباق با اصول گزارشگری مالی تاثیر معناداری

دارد

۴- روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر طبقه بندی بر مبنای هدف، از نوع تحقیقات کاربردی است. هدف تحقیق کاربردی، توسعه دانش کاربردی در یک زمینه خاص است. هم چنین تحقیق

تاثیر ویژگی های هیئت مدیره و کمیته حسابرسی بر انطباق با اصول و...

حاضر، از نظر روش و ماهیت از نوع تحقیق همبستگی است. در این تحقیق هدف، تعیین میزان رابطه بین متغیر هاست. این تحقیق در حوزه تحقیقات اثباتی قرار می گیرد و با توجه به اینکه برای آزمون فرضیات تحقیق از اطلاعات تاریخی استفاده می شود در گروه تحقیقات شبه آزمایشی قرار خواهد گرفت. روش تحقیق از لحاظ نوع استدلال قیاسی - استقرایی است بدین معنی که در مبانی نظری و پیشینه پژوهش از راه مطالعه کتابخانه ای، سایر سایت ها، مقالات در چارچوب قیاسی و گردآوری اطلاعات برای تأیید یا رد فرضیه ها در قالب استقرایی انجام می پذیرد.

هدف تحقیق

با عنایت به مسئله اصلی این مطالعه، اهداف مورد توجه برای این تحقیق به قرار زیر هستند

- ۱- تعیین اثرگذاری استقلال هیئت مدیره بر انطباق با اصول گزارشگری مالی
- ۲- تعیین اثرگذاری تخصص هیئت مدیره بر انطباق با اصول گزارشگری مالی
- ۳- تعیین اثرگذاری استقلال کمیته حسابرسی بر انطباق با اصول گزارشگری مالی
- ۴- تعیین اثرگذاری اندازه شرکت حسابرسی بر انطباق با اصول گزارشگری مالی

قلمرو موضوعی

این تحقیق به بررسی شاخص های حاکمیت شرکتی بر تطابق پذیری با مقررات گزارشگری مالی می پردازد از این رو می توان آن را در حوزه مطالعات رشته حسابرسی به حساب آورد

قلمرو زمانی

برای بررسی فرضیات تحقیق از یک دوره زمانی ۵ ساله بین سال های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ استفاده شده است.

قلمرو مکانی

از آنجاییکه برای بررسی فرضیه های تحقیق از شرکتهای فعال در بورس اوراق بهادار تهران استفاده شده است، قلمرو مکانی این تحقیق نیز بورس اوراق بهادار تهران و شرکت های پذیرفته شده در آن است.

جامعه و نمونه آماری

فصلنامه کنکاش مدیریت و حسابداری، جلد ۴، شماره ۳، پاییز ۱۴۰۳

جامعه آماری این تحقیق کلیه شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد که از سال ۱۳۹۷ لغایت ۱۴۰۱ در بورس فعال بوده اند. به تعداد ۵۲۰ شرکت. در تحقیق حاضر برای تعیین نمونه آماری، از رابطه خاصی جهت برآورد حجم نمونه و نمونه گیری استفاده نشده است، بلکه از روش حذفی استفاده گردیده است. به عبارت دیگر شرکت هایی که ویژگی های زیر را داشته باشند به عنوان نمونه انتخاب شده اند:

- ۱- سال مالی شرکت ها منتهی به ۲۹ اسفند باشد.
- ۲- شرکت از اعضای هلدینگ صنایع نباشد. زیرا ماهیت آنها متفاوت از سایر شرکت های عضو می باشد.
- ۳- شرکت مورد نظر طی دوره ی پژوهش فعالیت مستمر داشته و سهام آنها معامله شده باشد.
- ۴- اطلاعات آنها در دسترس باشد.
- ۵- جزء گروه های سرمایه گذاری و واسطه گری مالی نباشد.

روش ها و ابزار گردآوری اطلاعات:

اطلاعات مورد نیاز تحقیق بر حسب نوع آنها از منابع مختلفی جمع آوری شده اند.

۱. اطلاعات مورد نیاز به ادبیات تحقیق و مباحث تئوریک از منابع کتابخانه ای مانند کتب و نشریات فارسی و لاتین و سایت های اینترنتی جمع اوری شده اند.
۲. اطلاعات و داده های خام و اولیه لازم برای آزمون فرضیات از سوی صورت های مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران موجود در نرم افزار ره آورد نوین و اطلاعات موجود در سایت کدال جمع آوری شده است.

۵-مدل و نحوه اندازه گیری متغیرها:

به منظور تجزیه و تحلیل فرضیه های چهارگانه این پژوهش منطبق با پژوهش المقطاری و همکاران (۲۰۲۳)، از مدلهای رگرسیونی چهارگانه زیر استفاده خواهد شد:

❖ مدل فرضیه ۱:

$$IFRS_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 BIND_{i,t} + \alpha_4 Roa_{i,t} + \alpha_4 Lev_{i,t} + \alpha_4 Size_{i,t} + \epsilon_{i,t}$$

❖ مدل فرضیه ۲:

$$IFRS_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 BEXP_{i,t} + \alpha_2 Roa_{i,t} + \alpha_3 Lev_{i,t} + \alpha_4 Size_{i,t} + \epsilon_{i,t}$$

❖ مدل فرضیه ۳:

تأثیر ویژگی های هیئت مدیره و کمیته حسابرسی بر انطباق با اصول و...

$$IFRS_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 ACIND_{i,t} + \alpha_2 Roa_{i,t} + \alpha_3 Lev_{i,t} + \alpha_4 Size_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

❖ مدل فرضیه ۴:

$$IFRS_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 BIG_{i,t} + \alpha_2 Roa_{i,t} + \alpha_3 Lev_{i,t} + \alpha_4 Size_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

رابطه ۳-۱: مدل کمی پژوهش (منبع: المقطاری و همکاران، ۲۰۲۳)

۶- تجزیه و تحلیل آماری :

آمار توصیفی

پراکندگی داده های در اطراف نقطه میانگین از وضعیت مطلوبی برخوردار است. نزدیک به هم بودن دو عدد میانگین و میانه نیز گواه دیگری بر این مسئله است.

جدول ۱: بررسی وضعیت آمار توصیفی متغیرها

شاخص آماری					
متغیر	نماد	حداکثر	حداقل	میانگین	میانه
انطباق با مقررات گزارشگری مالی	IFRS	۰/۹۱	-۰/۸۳	۰/۲۱	۰/۱۸
استقلال هیئت مدیره	BIND	۰/۶	۰/۱۰	۰/۵۱	۰/۴۰
تخصص هیئت مدیره	BEXP	۰/۸	۰	۰/۲۳	۰/۲۰
تخصص کمیته حسابرسی	ACIND	۱	۰/۳۰	۰/۷۸	۰/۶۶۶
اندازه شرکت حسابرسی	BIG	۱	۰	۰/۵۳	۱
اندازه شرکت	SIZE	۸/۱۸	۴/۴۹	۶/۲۳	۶/۰۸
اهرم مالی	LEV	۰/۸۱	۰/۰۹	۰/۴۳	۰/۴۰
نرخ بازده دارایی	ROA	۰/۷۰	-۰/۶۶	۰/۱۴	۰/۱۱

آمار استنباطی

آزمون مانایی

با توجه به پانلی بودن داده ها، در این تحقیق از آزمون لوین، لین چو برای بررسی این مسئله استفاده شد و آنچنان که نتایج مندرج در جدول زیر نشان می دهد، همه متغیرها در سطح اطمینان ۹۹ درصد مانا (ایستا) هستند.

جدول ۲: نتایج آزمون لوین، لین، چو

متغیر	آماره آزمون	سطح معناداری
انطباق با مقررات گزارشگری مالی	-۱۴/۶۳	۰/۰۰۰

استقلال هیئت مدیره	-۲۶/۱۰	۰/۰۰۰
تخصص هیئت مدیره	-۸۹/۰۲	۰/۰۰۰
تخصص کمیته حسابرسی	-۷۲/۰۱	۰/۰۰۰
اندازه شرکت حسابرسی	-۸۸/۲۰	۰/۰۰۰
اندازه شرکت	-۴۸/۶۵	۰/۰۰۰
اهرم مالی	-۶۰/۴۵	۰/۰۰۰
نرخ بازده دارایی	-۷۷/۱۵	۰/۰۰۰

تحلیل الگوی برازش

در این قسمت از پژوهش لازم است تا در بدو امر آزمون لیمر یا همان چاو، برای مشخص شدن یکی از دو متد پانلی و پولینگ، اجرا شود. در صورتی که فرض صفر این آزمون رد شود و محرز شود که داده ها از نوع پانلی (ترکیبی) هستند، مقتضی است تا به جهت تشخیص اجزای دقیق آن یعنی اثرات ثابت یا اثرات ثابت تصادفی، آزمون هاسمن اجرا شود. رد شدن فرض صفر این آزمون نیز گواه این مسئله است که داده ها از نوع اثرات ثابت می باشند. بر این اساس و به استناد نتایج به دست آمده که در جدول ۳-۴ گزارش شده است، کلیه مدل‌های این تحقیق از نوع ترکیبی (پانلی) با اثرات مثبت می باشند.

جدول ۳: نتایج آزمون لیمر

مدل	آزمون	آماره آزمون	سطح معناداری آماره آزمون
۱	لیمر (چاو)	۱۱/۲۶	۰/۰۰۰
۲	لیمر (چاو)	۱۲/۳۰	۰/۰۰۰
۳	لیمر (چاو)	۱۲/۳۹	۰/۰۰۰
۴	لیمر (چاو)	۱۱/۹۰	۰/۰۰۰

جدول ۴: نتایج آزمون هاسمن

مدل	آزمون	آماره آزمون	سطح معناداری آماره آزمون
۱	هاسمن	۹/۱۷	۰/۰۰۰
۲	هاسمن	۹/۱۰	۰/۰۰۰
۳	هاسمن	۹/۰۶	۰/۰۰۰
۴	هاسمن	۹/۸۸	۰/۰۰۰

بررسی خودهمبستگی پیاپی

در برازش صورت گرفته بر روی مدل‌های پانلی یکی از مشکلاتی که می‌تواند بروز یافته باشد، خودهمبستگی پیاپی بین باقیمانده های مدل است. این مسئله نشانه ای از عدم وثوق نتایج خواهد بود. بنابراین ضروری است تا نسبت به عدم بروز آن اطمینان حاصل نمود. این کار با استفاده از معیار و شاخص دوربین واتسون صورت می‌گیرد. آستانه مورد قبول این شاخص قرار گرفتن در حد فاصل دو عدد $1/5$ تا $2/5$ است. آنچنان که مشاهده می‌شود برای هر چهار مدل تحقیق این ضرورت برآورده شده است و می‌توان با قطعیت اعلام کرد که مشکل خودهمبستگی پیاپی در برآورد مدل‌ها رخ نداده است و از دیدگاه این شاخص می‌توان ادعا کرد که برازش صوتر گرفته بر روی مدل‌های چهارگانه مورد اعتماد است و می‌توان از نتایج به دست آمده برای تفسیر فرضیه‌ها اقدام نمود.

جدول ۵: بررسی خودهمبستگی پیاپی

مدل	شاخص	آماره شاخص
۱	DW	۱/۹۹
۲	DW	۱/۹۶
۳	DW	۱/۹۷
۴	DW	۱/۹۵

بررسی ناهمسانی واریانس

از دیگر مشکلاتی که ممکن است در جریان بررسی های تحلیلی بر روی مدل‌های پانلی اتفاق افتد، مشکل ناهمسانی واریانس بین باقیمانده های مدل است. این مشکل نشانه ای قوی از بروز اشکال در فرآیند محاسبات است و در نتیجه می‌تواند نشانه ای برای عدم اطمینان به نتایج نهایی باشد.

برای کنترل بروز احتمالی این مشکل از آزمون آرچ استفاده می‌شود. برای تایید عدم بروز این مشکل لازم است تا فرض صفر آزمون مورد تایید قرار گیرد. بر این اساس آنچنان که می‌توان دید در هر چهار مدل، سطح معناداری آماره آزمون بالاتر از $0/05$ قرار دارد و در نتیجه با تایید فرض صفر آزمون می‌توان ادعا نمود که مشکل ناهمسانی واریانس در باقیمانده های مدل رخ نداده است و نتایج به دست آمده برای تفسیر فرضیه های تحقیق مورد اعتماد و موثق است.

جدول شماره ۶: بررسی ناهمسانی واریانس

مدل	شاخص	آماره آزمون	سطح معناداری آماره آزمون
-----	------	-------------	--------------------------

۰/۲۰۳۰	۰/۴۹	ARCH	۱
۰/۲۴۵۸	۰/۴۲	ARCH	۲
۰/۲۲۵۱	۰/۴۶	ARCH	۳
۰/۲۰۳۳	۰/۴۷	ARCH	۴

بررسی همخطی

در بررسی های تحلیل مدل های مبتنی بر داده های پانلی می توان تا حد زیادی اطمینان خاطر داشت که مسئله همخطی اتفاق نیم افتد. با این حال لازم است تا به جهت اطمینان از این مسئله از آزمون های مناسب استفاده کرد. در این تحقیق از آزمون وی آی اف برای کنترل این موضوع استفاده شده. بر اساس قاعده چنانچه مقدار این شاخص برای متغیرهای تحقیق زیر ۵ باشد، می توان اطمینان داشت که مسئله همخطی بروز نکرده است که در این تحقیق این مسئله تایید شده است.

جدول شماره ۷: بررسی همخطی متغیرهای پژوهش

آزمون: وی آی اف			
متغیر	نماد	آماره آزمون	
استقلال هیئت مدیره	VIF	۱/۰۱	
تخصص هیئت مدیره	VIF	۱/۰۶	
تخصص کمیته حسابرسی	VIF	۱/۰۹	
اندازه شرکت حسابرسی	VIF	۱/۰۰۸	
اندازه شرکت	VIF	۱/۰۲	
اهرم مالی	VIF	۱/۱۱	
نرخ بازده دارایی	VIF	۱/۰۶	

بررسی کفایت کلی مدل

در نهایت آخرین آزمونی که برای بررسی صحت نتایج برازش های صورت گرفته مورد استفاده قرار می گیرد، آزمون فیشر است. این آزمون بر خلاف آزمونها و شاخص های قبل، از منظری کلی و عمومی به موضوع نگریسته و کفایت کلی مدل برای بررسی اهداف مورد نظر را مورد تایید قرار می دهد. برای اطمینان از کفایت کلی مدل لازم است تا فرض صفر این آزمون رد شده و فرض مقابل تایید شود. بر این اساس و به استناد رد فرض صفر آزمون در هر چهار مدل، کفایت کلی مدل های چهارگانه تایید می شود.

جدول ۸: بررسی کفایت کلی مدل

مدل	نماد	آماره آزمون	سطح معناداری آماره آزمون
-----	------	-------------	--------------------------

تاثیر ویژگی های هیئت مدیره و کمیته حسابرسی بر انطباق با اصول و...

۰/۰۰۰	۳۱/۸۸	F	۱
۰/۰۰۰	۳۱/۵۶	F	۲
۰/۰۰۰	۳۱/۹۶	F	۳
۰/۰۰۰	۳۱/۲۷	F	۴

تحلیل و بررسی روابط و آزمون فرضیه ها

آنچنان که تا این بخش تحقیق مشخص شد، داده ها از مانایی لازم برخوردار هستند. همچنین مشخص شد که داده ها از نوع پانلی بااثرات ثابت هستند. در ادامه با استفاده از آزمونهای کترلی مشخص شد که نتایج به دست آمده از رگرسیونها قابل اعتماد و قابل استفاده است. بدین ترتیب در ادامه به بررسی نتایج به دست آمده از برازش مدل های چهارگانه که در جدول زیر در کنار هم به نمایش درآمده اند، پرداخته می شود تا با استفاده از آنها فرضیه های تحقیق تفسیر شوند.

جدول ۹: آزمون معناداری ضرایب مدل های پژوهش

متغیر هدف: انطباق با مقررات گزارشگری مالی				متغیر	نماد
مدل اول	مدل دوم	مدل سوم	مدل چهارم		
۰/۳۱ (۰/۰۰۷۳)	---	---	---	استقلال هیئت مدیره	BIND
---	۰/۰۲ (۰/۴۸۲۱)	---	---	تخصص هیئت مدیره	BEXP
---	---	۰/۳۸ (۰/۰۰۶۶)	---	تخصص کمیته حسابرسی	ACIND
---	---	---	۰/۲۹ (۰/۰۱۵۷)	اندازه شرکت حسابرسی	BIG
۰/۰۳ (۰/۳۰۲۴)	۰/۰۲ (۰/۳۷۵۲)	۰/۰۳ (۰/۳۰۱۹)	۰/۰۳ (۰/۳۲۱۰)	اندازه شرکت	SIZE
-۰/۲۶ (۰/۰۱۶۹)	-۰/۲۳ (۰/۰۲۷۳)	-۰/۲۵ (۰/۰۲۱۶)	-۰/۲۷ (۰/۰۱۹۸)	اهرم مالی	LEV
۰/۲۶ (۰/۰۲۰۶)	۰/۲۴ (۰/۰۲۶۱)	۰/۲۰ (۰/۰۲۹۳)	۰/۲۲ (۰/۰۲۸۴)	نرخ بازده دارایی	ROA
۰/۴۵	۰/۴۸	۰/۴۶	۰/۴۳	ضریب تعیین تعدیل شده	R ²

تفسیر نتایج:

آنچه در جدول فوق مشخص شده است نتایج اختصاری بررسی مدل‌های چهارگانه پژوهش است. یادآور می‌شود که به دلیل اختصار در حجم مطالب تنها نتایج نهایی ضرایب به همراه سطح معناداری ذکر شده است و نتایج تشریحی در پیوست پژوهش قابل مشاهده است.

همانگونه که پیداست، در مدل اول ضریب متغیر استقلال هیئت مدیره مثبت و معنادار است و تاثیر مثبت و معنادار آن بر انطباق با مقررات گزارشگری مالی را تایید میکند (تایید فرضیه اول). این موضوع در مورد استقلال کمیته حسابرسی و اندازه شرکت حسابرسی نیز برقرار است (تایید فرضیه های سوم و چهارم) اما نتایج به وجود تاثیر معنادار تخصص هیئت مدیره بر انطباق با مقررات گزارشگری مالی دست نیافته است (رد فرضیه دوم). در میان سه متغیر کنترلی نیز اهرم مالی در هر چهار مدل تاثیر منفی و معنادار بر متغیر وابسته داشته و نرخ بازده دارایی نیز تاثیر مثبت و معنادار. با این وجود، متغیر اندازه شرکت در هر چهار مدل فاقد اثر معنادار است.

و سرانجام اینکه ضریب تعیین تعدیل شده در هر چهار مدل نشاندهنده آن است که متغیرهای مستقل و کنترلی به طرز قابل قبولی رفتار متغیر وابسته را تبیین نموده اند.

۷- خلاصه نتایج فرضیه های تحقیق:

با عنایت به بررسی های آماری انجام و گزارش شده در فصل پیشین که در خصوص هر فرضیه صورت گرفته است، در این بخش از تحقیق به تشریح و تفسیر نتایج پرداخته می‌شود.

تفسیر نتیجه فرضیه اول (استقلال هیئت مدیره بر انطباق با مقررات گزارشگری مالی تاثیر معناداری دارد)

مطابق با آنچه که از واکاوی آماری مشخص شده است، ضریب متغیراستقلال هیئت مدیره مثبت و معنادار می‌باشد و از این رو می‌توان اذعان کرد که با بالا رفتن سطح استقلال در هیئت مدیره، انطباق با قوانین گزارشگری مالی افزایش خواهد یافت. این دستاورد بدین معنا می‌باشد که تعداد بیشتر مدیران مستقل در ترکیب هیئت مدیره به سبب اینکه دارای منفعتهای شخصی در شرکت نمی‌باشند می‌تواند در قالب حمایت از منفعت سهامداران به افزایش کیفیت گزارشگری مالی و انطباق شرکتها با قوانین و مقررات گزارشگری مالی منتج گردد. اگرچه که پژوهش و تحقیق مشخصی در این حوزه در دسترس نیست، ولیکن همراستا با یافته های این پژوهش، محققانی نظیر لو و همکاران (۲۰۱۶) و ژائو و همکاران (۲۰۱۶)، بر این عقیده هستند که هیئت مدیره به منزله یکی از

تأثیر ویژگی های هیئت مدیره و کمیته حسابرسی بر انطباق با اصول و...

سایزوار واجد اهمیت حاکمیت شرکتی نقش قابل اعتنایی بر جنبه های گوناگون عملکرد شرکت از جمله گزارشگری مالی خواهد داشت.

تفسیر نتیجه فرضیه دوم (تخصص هیئت مدیره بر انطباق با مقررات گزارشگری مالی تأثیر معناداری دارد).

همچنین مطابق با آنچه که از واکاوی آماری مشخص شده است، ضریب متغیر تخصص هیئت مدیره فاقد معناداری می باشد. این یافته را می شود به علت وجود کم تعداد مدیرانی با مدارک مرتبط با رشته های مالی و حسابداری در ترکیب اعضای هیئت مدیره شرکتها مرتبط دانست. در حقیقت منطقی خواهد بود که با عنایت به تنوع ترکیب علمی و تخصصی مدیران در شرکتهای فعال در بورس، اثرگذاری مدارک علمی مدیران بر کلیت عملکرد شرکتها چندان قابل توجه نباشد.

تفسیر نتیجه فرضیه سوم (استقلال کمیته حسابرسی بر انطباق با مقررات گزارشگری مالی تأثیر معناداری دارد).

در بخش سوم فرضیه های پژوهش حاضر و مطابق با آنچه که از واکاوی آماری مشخص شده است، ضریب متغیر استقلال کمیته حسابرسی هم مثبت و معنادار می باشد این یافته به این معنی است که با بالا رفتن سطح استقلال در نهاد کمیته حسابرسی شرکتها، امکان انطباق شرکتها با قواعد و قوانین و استانداردهای گزارشگری مالی افزایش خواهد یافت. کمیته حسابرسی به منزله ارگانی با کارکرد نظارتی و مشورت دهنده، یکی از کلیدیترین نقشها را در بالا رفتن سطح کیفیت گزارشگری مالی بر عهده خواهد داشت. از این حیث اگر که این کمیته دارای سطح استقلال قابل توجه و قابل قبولی باشد و از مدیران غیرموظف با تعداد بیشتری بهره گیرد، امکان این انطباق بیشتر نیز خواهد شد. این بخش از یافته پژوهش را می شود همراستا با یافته های مطالعاتی نظیر ابراهیمی (۱۳۹۸) و رهنما (۱۳۹۸) و همینطور فائوزی و همکاران (۲۰۲۱) دانست.

تفسیر نتیجه فرضیه چهارم (اندازه شرکت حسابرسی بر انطباق با مقررات گزارشگری مالی تأثیر معناداری دارد).

و در نهایت بخش آخر از دستاوردهای این مطالعه تجربی نشان می دهد که متغیر اندازه شرکت حسابرسی هم تأثیری مثبت و معنادار بر انطباق شرکتها با گزارشگری مالی دارد. در حقیقت این یافته نشان از آن دارد که اگر که شرکتها از حسابرسی بزرگتر استفاده نمایند، این فرآیند تقویت می گردد. حسابرسی بزرگتر به سبب شهرت و وجهه مطلوب و اعتباری که برای خویش ایجاد نموده اند، تعهد بیشتری در زمینه اجرای اصولی

فصلنامه کنکاش مدیریت و حسابداری، جلد ۴، شماره ۳، پاییز ۱۴۰۳

قواعد و مقررات گزارشگری مالی به وسیله شرکت خواهند داشت. چنین موسساتی به غیر از شهرت، به سبب اینکه از حسابرسان متخصصی بهره گرفته اند، توانایی افزایش کیفیت گزارشات مالی را نیز خواهند داشت. همراستا با دستاوردهای این بخش این مطالعه تجربی، مطالعاتی نظیر فائوزی و همکاران (۲۰۲۱)، دفند و همکاران (۲۰۱۹) و شاه منصوریان و همکاران (۱۳۹۷) وجود دارند که همه آنها به نتایجی دال بر اثرگذاری ویژگی های کمیته حسابرسی بر کیفیت گزارشات مالی دست پیدا کرده اند.

منابع

- اورادی، جواد؛ لاری دشت بیاض، محمود و سالاری، زینب. (۱۳۹۵). بررسی رابطه بین ویژگی های کمیته حسابرسی و عملکرد شرکت، دانش حسابداری مالی، شماره ۱۱، صص ۱۵۲-۱۳۱
- ثقفی، علی و پوریا نسب، آرمین (۱۳۸۹)، « نظریه مدیریت سود»، فصل نامه تحقیقات حسابداری، سال دوم، شماره ششم، ص ۶۰.
- حسینی، سیدعلی؛ فصیحی، صغری و محمودیان، نسیم (۱۳۹۵)، نقش تحلیل متن و بازیابی اطلاعات در حوزه حسابداری، پژوهش حسابداری، شماره ۱۹، صص ۲۵-۴۶
- خواجوی، شکرالله، میمند، مهدی (۱۳۹۴)، رابطه بین کیفیت حسابرسی و مدیریت سود با هدف دستیابی به آستانه های سود، مجله دانش حسابداری، سال ششم، شماره ۲، صص ۵۶ - ۲۹
- رجبی، ر، حمزه محمدی خشوعی، ۱۳۸۷ "هزینه های نمایندگی و قیمت گذاری ختمات حسابرسی مستقل" ۵۳، صص ۵۲-۵۳
- رهنما، معصومه. (۱۳۹۸). تاثیر مولفه های حاکمیت شرکتی بر گزارشگری چابک، پایان نامه کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی طوس
- سجادی، سید حسین؛ حاجی زاده، سعید و نیک کار، جواد. (۱۳۹۱). " تاثیر هزینه های نمایندگی و کیفیت گزارشگری مالی بر ریسک سرمایه گذاری در شرکت های بورسی "، مجله بررسی های حسابداری و حسابرسی، دوره ۱۹، شماره ۳، صص ۲۱-۴۲
- سرمد، زهره؛ بازرگان، عباس و حجازی، الهه. (۱۳۹۰). «روش های تحقیق در علوم رفتاری»، چاپ بیست و یکم، انتشارات آگه، تهران.
- شاه منصوریان، افروز. (۱۳۹۷). بررسی تاثیر مکانیزم های حاکمیت شرکتی بر به موقع گزارشگری مالی، پایان نامه کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی شفق
- شبهانگ، رضا (۱۳۸۷)، «تئوری حسابداری»، مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی سازمان حسابرسی.
- صمدی لرگانی، محمود (۱۳۸۹)، تبیین ارتباط بین شفافیت گزارشگری مالی با گزارشگری مالیاتی، پایان نامه دکتری حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی علوم تحقیقات تهران

تأثیر ویژگی های هیئت مدیره و کمیته حسابرسی بر انطباق با اصول و...

علوی طبری، حسین و راضیه عصابخش (۱۳۸۹)، نقش کمیته حسابرسی و بررسی موانع ایجاد و به کارگیری آن در ایران، پیشرفت های حسابداری، دوره دوم، شماره ۱، صص ۱۷۷-۱۵۵.

فخاری، حسسین؛ محمدی، جواد و حسن نتاج کردی، محسن (۱۳۹۴)، بررسی اثر ویژگیهای کمیته حسابرسی بر مدیریت سود از طریق اقلام واقعی، مطالعات تجربی حسابداری مالی، شماره ۴۶، صص ۱۴۶-۱۲۳

فروتن، امید، خلیلی محسن (۱۳۹۴)، ارتباط بین حاکمیت شرکتی و عملکرد شرکت بر اساس رگرسیون فازی، پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، شماره ۲۵، صص ۱۳۹-۱۲۱

قالیباف اصل، حسن، رضایی، فاطمه (۱۳۸۷)، بررسی ترکیب هیئت مدیره بر عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، تحقیقات مالی، شماره ۲۳، صص ۳۳-۲۱

قدرتی، حسن و فیضی، سعید (۱۳۹۴)، تأثیر حاکمیت شرکتی بر میزان مدیریت سود در بازار بورس اوراق بهادار تهران، دانش حسابرسی، شماره ۵۸، صص ۲۳۲-۲۰۵

کردستانی، غلامرضا (۱۳۸۳)، بررسی و تبیین رابطه بین کیفیت سود و واکنش بازار به تغییرات سود، پایان نامه دکتری دانشگاه تهران

کوکبی، صدریه و کردلویی، حمیدرضا (۱۳۹۴)، تأثیر کارایی عملکرد حسابرسی داخلی و کمیته حسابرسی بر تجدید ارائه صورت های مالی، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، شماره ۱۶، صص ۳۴-۲۷

ملکی، محمد حسن (۱۳۹۱)، رابطه بین پیچیدگی گزارشات سالانه و سود جاری در بازار سرمایه ایران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه قم، دانشکده مدیریت

هندرکسن، ا. و مایکل ون بردا، ترجمه علی پارسائیان (۱۳۸۵)، «تئوریهای حسابداری»، انتشارات ترمه، جلد اول و دوم.

هیأت تدوین استانداردهای حسابداری (۱۳۸۶)، «مبانی نظری حسابداری و گزارشگری مالی در ایران»، مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی سازمان حسابرسی.

ولک دادت، ترجمه علی پارسائیان (۱۳۷۷)، «تئوری حسابداری»، انتشارات ترمه، جلد اول و دوم.

مشایخ، ش؛ مریم اسماعیلی، ۱۳۸۵، "بررسی بین کیفیت سود و برخی جنبه های اصول راهبری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. بررسی های حسابداری و حسابرسی"، شماره ۴۵، صص ۴۲-۲۵.

موسوی شیری، محمود؛ توکل نیا، اسماعیل؛ شاکری، ماهرخ (۱۳۹۲). مشارکت حسابرسان داخلی در مدیریت ریسک بنگاه، فصلنامه علمی پژوهش دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، سال دوم شماره هفتم.

فصلنامه کنکاش مدیریت و حسابداری، جلد ۴، شماره ۳، پاییز ۱۴۰۳
نمازی، م، ۱۳۸۴، "بررسی کاربردهای تئوری نمایندگی در حسابداری مدیریت"؛ مجله علوم
اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، دوره بیست و دوم، شماره ۴۳، صص ۱۴۷-۱۶۴.
نوروش، ایرج و دیانتی دیلمی، زهرا. (۱۳۸۴). مدیریت مالی، جلد اول، انتشارات دانشگاه
تهران.

واعظ، سید علی و مقدم، سیروس، ۱۳۹۰، بررسی عملکرد شرکت و حاکمیت شرکتی از
طریق ساختار مالکیت، فصلنامه حسابداری مالی، ش ۷، صص ۱۳۵-۱۱۴
یوسفی اصل، فرزانه؛ ملانظری، مهناز و سلیمانی، غلامرضا (۱۳۹۳)، تبیین مدل شفافیت
گزارشگری مالی، پژوهشهای تجربی حسابداری، سال چهارم، شماره ۱۴، زمستان ۱۳۹۳، صص
۱-۳۸

Agrawal, A. and C. R., Knoeber, (1996), "Firm Performance and Mechanisms to Control Agency Problems between Managers and Shareholders." Journal of Financial and Quantitative Analysis, Vol. 31,, 377-397.

Ang, J., Cole, R., & Lin, J., (2000), "Agency costs and ownership structure" , The Journal of Finance , vol 55 :81-106.

Agrawal, A., Chadha, S., 2005. Corporate governance and accounting scandals. J. Law Econ. XLVIII (October), 371-406.

Bayerlein, L., AlFarooque, O., 2012. Influence of a mandatory IFRS adoption on accounting practice the United Kingdom. Asian Rev. Account. 20 (2), 93-118.

Bartov, E., D. Givoly, C. Hayn, 2002. The rewards to meeting or beating earnings expectations. Journal of Accounting and Economics 33, 173-204.

Bebchuk, L.A., & Fried, J.M. (2003), "Executive compensation as an agency problem" , Journal of Economic perspectives, 17, 71-92

Bhojraj, S., P. Hribar, M. Picconi, and J. McInnis, 2009. Making sense of cents: An examination of firms that marginally miss or beat analyst forecasts. Journal of Finance 65, 2361-2388.

Bloomfield, R.J., 2008. Discussion of "Annual report readability, current earnings, and earnings persistence". Journal of Accounting and Economics 45, 248-252.

Brown, S., S.A. Hillegeist, K. Lo, 2009. The effect of earnings surprises on information asymmetry. Journal of Accounting and Economics 47, 208-225.

Burgstahler, D., I. Dichev, I., 1997. Earnings management to avoid earnings decreases and losses. Journal of Accounting and Economics 24, 99-126.

Crutchley, C.E., M.R.H. Jensen, J.S. Jahera Jr and J.E. Raymond, (1999), "Agency problems and the simultaneity of financial disclosure marking: The role of institutional ownership" , International Review of Financial Analysis, 8:177-197.

Cohen, D., P. Zarowin, 2010. Accrual-Based and Real Earnings Management Activities around Seasoned Equity Offerings. Journal of Accounting and Economics 50(1), May 2010: 2-19

Cieslewicz, J.K., 2013. Relationships between national economic culture, institutions, and accounting: implications for IFRS. Crit. Perspect. Account. 25 (6), 511-528.

Chamisa, E., Mangena, M., Ye, G., 2012. Relative value-relevance of accounting measures based on Chinese accounting standards and international financial reporting standards. J. Account. Emerg. Econ. 2 (2), 162-187.

DeFond, M., Hann, R., Hu, X., 2019. Does the market value financial expertise on audit committees of boards of directors? J. Account. Res. 43 (2), 153-193.

Dechow, P.M., W.A. Richardson, and I. Tuna, 2003. Why are earnings kinky? An examination of the earnings management explanation. Review of Accounting Studies 8, 355-384.

- Dechow, P., R.G. Sloan, A. Sweeney, 1995. Detecting Earnings Management. *The Accounting Review* 70, 193-225.
- Doukas, J., Kim, C. & Pantzalis, C., (2000), "Security analysts, agency costs, and company characteristics", *Financial Analysts Journal*, 56:54-63.
- Frankel, R., W.J. Mayew, and Y. Sun, 2010. Do pennies matter? Investor relations consequences of small negative earnings surprises. *Review of Accounting Studies* 15, 220-242.
- Fifield, S., Finningham, G., Fox, A., Power, D., Veneziani, M., 2014. A cross-country analysis of IFRS reconciliation statements. *J. Appl. Account. Res.* 12 (1), 26-42.
- Grossman, S.J. and J.E. Stiglitz, 1980. On the impossibility of informationally efficient markets. *The American Economic Review* 70, 393-408.
- Hancock, J.T., L.E. Curry, S. Goorha, M. Woodworth, 2007. On lying and being lied to: A linguistic analysis of deception in computer-mediated communication. *Discourse Processes* 45, 1-23.
- Jensen, M.C. (1986), "Agency costs of free cash flow, corporate finance and take overs". *American Economic Review*, 76, 323-339.
- Jones, J., 1991. Earnings management during import relief investigation. *Journal of Accounting Research* 29, 193-228.
- Kothari, S.P., A.J. Leone, C.E. Wasley, 2005. Performance matched discretionary accrual measures. *Journal of Accounting and Economics* 39, 163-197.
- Kent, P., Stewart, J., 2008. Corporate governance and disclosures on the transition to international financial reporting standards. *Account. Finance* 48 (4), 649-671.
- Krishnan, G., Visvanathan, G., 2008. Does the SOX definition of an accounting expert matter? The association between audit committee directors accounting expertise and accounting conservatism. *Contemp. Account. Res.* 25 (3), 827-858.
- Larcker, D.F., and A.A. Zakolyukina, 2012. Detecting deceptive discussions in conference calls. *Journal of Accounting Research* 50, 495-540.
- Lawrence, A., 2013. Individual investors and financial disclosure. *Journal of Accounting and Economics* 56, 130-147.
- Lehavy, R., F. Li, and K. Merkley, 2011. The effect of annual report readability on analyst following and the properties of their earnings forecasts. *The Accounting Review* 86, 1087-1115.
- Li, E.X., and K. Ramesh, 2009. Market reaction surrounding the filing of periodic SEC reports. *The Accounting Review* 84, 1171-1208.
- Li, F., 2008. Annual report readability, current earnings, and persistence. *Journal of Accounting and Economics* 45, 221-247.
- Li, F., 2012. Discussion of Analyzing Speech to Detect Financial Misreporting. *Journal of Accounting Research* 50, 393-400
- Lo, K., 2008. Earnings management and earnings quality. *Journal of Accounting and Economics* 45, 350-357.
- Lo, K., Ramos, P., and Rogo, R., 2016. Earnings management and annual report readability. The second Conference on Convergence of Financial and Managerial Accounting Research *Accounting Review*. <http://ssrn.com/abstract=2848537>
- Miller, B.P., 2010. The effects of reporting complexity on small and large investor trading. *The Accounting Review* 85, 2107-2143.
- Mangena, M., Pike, R., 2005. The effect of audit committee shareholding, financial expertise and size on interim financial disclosures. *Account. Bus. Res.* 35 (4), 327-349.
- Onuorah, Chi-chi, A., Friday, I.O., 2016. Corporate governance and financial reporting quality in selected Nigerian company. *Int. J. Manag. Sci. Business Administration* 2 (3), 7-16
- Palea, V., 2013. IAS/IFRS and financial reporting quality : lessons from the European experience. *Chin. J. Account. Res.* 6 (4), 247-263.

Persakis, A., Iatridis, G.E., 2016. The joint effect of investor protection, IFRS and earnings quality on cost of capital: an international study. *J. Int. Financ. Mark. Inst. Money* S1042-4431 (16), 30127-30128.

Rennekamp, K., 2012. Processing fluency and investors' reactions to disclosure readability. *Journal of Accounting Research* 50, 1319-1354.

Roychowdhury, S., 2006. Earnings management through real activities manipulation. *Journal of Accounting and Economics* 42, 335-370.

Singh, M., & Davidson, W.A. (2003), "Agency costs, ownership structure and corporate governance mechanisms", *Journal of Banking and Finance*, 27: 793-816.

You, H. and X. Zhang, 2009. Financial disclosure complexity and investor underreaction to 10-K information. *Review of Accounting Studies* 14, 559-586.

Velury, U., & Jenkins, D.S. (2006), "Institutional ownership and the quality of earning", *Journal Of Business Research*, 59, 1043-1051.

Zang, A., 2012. Evidence on the Trade-Off between Real Activities Manipulation and Accrual-Based Earnings Management. *The Accounting Review* 87, No. 2, pp. 675-703.

Xie, B., Davidson, W., DaDalt, P., 2003. Earnings management and corporate governance: the roles of the board and the audit committee. *J. Corp. Finance* 9 (3), 295-317.